

Framsenteret

Referat FLG – møte 2. mars 2016, 09:30 – 14:00, møterom Ny-Aalesund, Framsenteret

Tilstede:

- Anita Evenset (ApN, leder FLG, nestleder MIKON)
- Elin Rose Myrvoll (NIKU, nestleder i FLG)
- Jo Jorem Aarseth (Framsenteret AS, sekretær FLG)
- Helge Markusson (Framsenteret AS)
- Eldbjørg S. Heimstad (NILU, leder Miljøgifter)
- Rolf Ims (UiT, leder Terrestrisk)
- Maria Fossheim (HI)
- Nalan Koç (NP, nestleder Havforsuring)
- Lis Lindal Jørgensen (HI, leder Fjord og kyst)
- Arild Sundfjord (NP, leder Polhavet)
- Eirik Mikkelsen (Norut)
- Justin Gwynn (Statens Strålevern)
- Jørgen Berge (UNIS)
- Kine M. Karlsen (Nofima)
- Rolf Rødven (NIBIO)
- Helene Amundsen (CICERO)
- Mette Ravn Midtgard (SINTEF)
- Knut Stalsberg (NGU)

Ikke tilstede:

- Meteorologisk institutt
- Kystverket
- NMBU
- Statens Kartverk
- Veterinærinstituttet
- NINA

Sak 1: Orientering om status i flaggskipene

Terrestrisk (Rolf Ims)

- Flaggskipet fikk inn 18 søknader for 2016, der 17 er kvalitetssikret fra før, så kun én søknad ble sendt til ekstern referee. Erfaringen med den nye ratingen (1-7) var god.
- Bevilgningen for flaggskipet er det samme i 2016 som i 2015, altså NOK 6,45 millioner.
- Flaggskipet har revidert programmet der visjonene i flaggskipet har blitt konkretisert.
- Forskerskolen AMINOR er tett koblet til flaggskipet og har en stor studentportefølje med Master og PhD studenter.
- Flaggskipet har en egen pott til formidlingsprosjekter, men kan bli bedre på formidling i nye kanaler.

Miljøgifter (Eldbjørg S. Heimstad)

- Revidering av flaggskipets vitenskapelig program ferdigstilles i disse dager.
- Flaggskipet har en blanding av flerårige og nye prosjekter. I år kom det inn 30 søknader (ny rekord) til en åpen utlysning. Spesielt kom det inn mange søknader fra «moderinstitusjonene» i sør. Halvparten av disse var kvalitetssikret på forhånd, slik at flaggskipet sendte 12 søknader til ekstern kvalitetssikring i 2016. Erfaringen med den nye ratingen (1-7) var god. Det kom inn søknader for NOK 16,5 millioner. Flaggskipet fikk samme tildeling som i 2015, NOK 7,4 millioner.
- Flaggskipet rangerer først søknadene etter kvalitet, så etter hva de vil tilføre de ulike arbeidspakkene i flaggskipet (arbeidspakkene er beholdt som i 2015).
- Flaggskipet har ingen egen utlysning av formidlingsmidler, men prosjektene oppfordres til å prioritere formidling. Et prosjekt har hatt SALT inne for å bistå i formidling. Flaggskipet kan bli mer bevisst på å igangsette nye, spennende formidlingsprosjekter som drar veksler på hele flaggskipet.
- Flaggskipet rapporterer årlig bidrag til utdanning (Master og PhD) i årsrapporten.

Havforsuring (Nalan Koç)

- Havforsuring har revidert sitt vitenskapelige program (2015-2017).
- De flerårige prosjektene i flaggskipet (som ble kvalitetssikret gjennom en utlysning i NFR) går inn i sitt siste prosjektår og det vil åpnes for nye prosjekter i 2017. Arbeidspakkene er derfor de samme i 2016. Flaggskipet fikk tildelt det samme som i fjor, NOK 6,55 millioner.
- Den vitenskapelige publiseringen gikk opp i 2015 og er et resultat av oppbygging av fagfeltet, med infrastruktur og kompetanse. Havforsuring er fortsatt et relativt nytt fagfelt.
- Flaggskipet har formidlet sin kunnskap i 2015 gjennom «Fram Science Days», og infoavdelingene til de deltagende institusjonene har brukt midler på formidling.

Polhavet (Arild Sundfjord)

- Det vitenskapelige programmet er revidert med moderate endringer, først og fremst tilpasning til MIKON og styrking av undertema økosystemforskning.
- Flaggskipet prioriterer færre og større prosjekter enn de andre flaggskipene, og utlysningen hvert år er tydelig på hva flaggskipet ønsker å prioritere i påfølgende finansierings år slik at alle undertema skal kunne ha aktivitet. I snitt mottar flaggskipet 10-15 søknader årlig, for 2016 var dette tallet 11. Fire av disse var nye, større prosjektforslag, som ble sendt til eksterne referees. Flaggskipet var fornøyd med denne prosessen i år. Flaggskipet fikk ikke inn søknader innenfor marinbiologi. Flaggskipet hadde en treg oppstart i Framsenteret på dette fagfeltet, og dette kan nok være noe av forklaringen. Man er også kjent med at de store aktørene på dette feltet var tungt involvert i krevende prosesser som 'Arven etter Nansen' og nytt SFF ved UiT, parallelt med søknadsfristen for Polhavet. Tildelingen for 2016 ble kraftig redusert til flaggskip Polhavet, med lav publiseringsrate som begrunnelse. Flaggskipsleder for Polhavet mener at denne reduksjonen blant annet skyldes at det på den sentrale publikasjonslisten på www.ifram.no er registrert for liten vitenskapelig produksjon. Det er ikke klart nøyaktig hvor mange publikasjoner som mangler på lista, men det er publisert mer enn tre ganger så mange peer review-artikler som det som er med for 2014 og 2015 på den innsendte lista. Flaggskipet fremhever også at mange av prosjektene som har fått støtte har vært store, nye, langsiktige satsninger og at det er forventet og naturlig at det tar tid å få frem resultater og publikasjoner. Det har også vært flere prosjekter innen samfunnsvitenskap og tverrfaglige satsninger, som ofte trenger mer modningstid før de blir produktive med hensyn til publiserte resultater. I noen fagfelt er man tradisjonelt innrettet mer mot å få ut resultater i form av rapporter, notater og presentasjoner og ikke først og fremst peer-review artikler. Videre fremholdes det at det mangler mange publiserte artikler på listen under www.ifram.no. Flaggskipsledelsens egen oversikt, basert på prosjektenes innsendte rapporter, viser et betydelig høyere antall enn det som ble brukt som grunnlag for KLD i tildelingen. Flaggskipet vil jobbe for å forbedre rapporteringsrutinene og hvordan disse følges opp, i samarbeid med Forskningskoordinatoren.
- Kommende årsrapport vil rapportere formidling og bidrag til utdanning av Master- og PhD-studenter.
- Flaggskipet har for øyeblikket ingen egne formidlingsprosjekter, men vil åpne for å prioritere dette i kommende utlysninger.

MIKON (Anita Evenset)

- Flaggskipet fikk evaluert det vitenskapelige programmet i NFR høsten 2015, og karakterene varierte mellom A og B. Noen innspill fra reviewere vil bli tatt hensyn til i videre arbeid med flaggskipet, mens andre er vanskeligere å implementere. Det ble bl.a. etterlyst bedre metodebeskrivelser, noe MIKON finner vanskelig å beskrive i et stort og bredt program. Metodebeskrivelser gis i de enkelte prosjektsøknader.
- MIKON fikk inn 27 søknader med et omsøkt beløp på totalt NOK 20 millioner for 2016, og fikk en tildeling fra KLD på NOK 9,5 millioner. Tildelingen er økt med NOK 400 000 fra 2015. MIKON sendte 13 prosjekter til ekstern evaluering (4 referee/søknad). Karakterene varierte fra 3-7. Flaggskipets endelige fordeling er ikke klar, men en del flerårige prosjekter vil

prioriteres. Samtidig vil rapportene og utbyttet fra finansierte prosjekter i 2015 ha betydning for årets tildeling.

- Flaggskipet har møte 10. mars.
- Flaggskipet har ingen egne utlysninger på formidling.

Fjord og kyst (Lis Lindal Jørgensen)

- Flaggskipprogrammet er revidert.
- Det kom inn 23 søknader, hovedsakelig med biologisk fagfelt. Flaggskipet ønsker mange små prosjekter for å favne over så mange aspekter ved fjord og kyst som mulig, og har innenfor de biologiske søknadene prioritert prosjekter på fugl, fisk, benthos og sjøpattedyr. En del nye prosjekter settes i gang i år, mens flerårige prosjekter som har levert etter avtale finansieres videre.
- Flaggskipet ønsker en spredning av prosjekter på flere institusjoner.
- Flaggskipet hadde veldig gode erfaringer med referee-behandlingen i år (med skala 1-7).
- Flaggskipet vurderer å engasjere flere ledere innenfor arbeidspakkene.
- Flaggskipet vil utfordre prosjektlederne til å levere klarere analyser og synteser der nytten av forskningen for forvaltningen synliggjøres. Flaggskipet ønsker å få nærmere konkretisert hva forvaltningen ønsker å vite og hvordan dette skal kommuniseres.
- Flaggskipet planla å formidle mange prosjekter gjennom et nummer i Ottar, men Ottar er fulltegnet fram til 2018. Det kan vurderes å gjøre denne formidlingen gjennom Framsenteret sin rapportserie.

Oppsummering/konklusjon:

Flaggskipene er fornøyde med utbyttet av referee-prosessen i år. Det nye karaktersystemet fungerer mye bedre og er til mye større hjelp i tildelingsprosessen. Det er viktig at flaggskipene kvalitetssikrer publikasjonslista på www.ifram.no.

Helge Markusson kom med en oppfordring om å rapportere interessante funn tidlig slik at Framsenteret AS kan starte formidlingsprosessen. Mange publikasjoner kommer under radaren. Fram Forum gjenspeilte i år, på en veldig fin og bred måte, aktiviteten i flaggskipene. Forskerne i flaggskipene oppfordres til å fortsette med den aktive interessen for å publisere i Fram Forum.

Sak 2: www.ifram.no og søknad/rapport prosessen

Forskningskoordinatoren har mottatt innspill på søknadsprosessen for 2016 og hvordan den tekniske løsningen ble mottatt av brukerne. På bakgrunn av innspill og en kort diskusjon i FLG ble følgende løsning bestemt for 2017 søknadene:

- Søknadsmal legges ut i word og søkere laster ned denne og fyller inn. Deretter lastes søknaden opp på www.ifram som en PDF. Dermed kan brukerne benytte de filformatene de ønsker.
- FLG ønsker samme løsning for rapportering av flaggskipprosjekter.

Forskningskoordinatoren er allerede i gang med dette i samarbeid med Custompublish slik at alt er gjennomtestet før søknadsfristen 1. november 2016.

Sak 3: Insentivmidler 2016

Innstillingen fra komitéen ble sendt FLG for innspill på mail den 15. februar, med svarfrist den 26. februar. Den kom én innsigelse på innstillingen. Denne ble sendt komitéen og FLG for behandling. Innsigelsen (klagen) ble levert på klageskjema for avslag på flaggskipsøknader.

Justin Gwynn, som førte frem klagen på vegne av Statens Strålevern, ønsket mer informasjon om prosessen ved fordelingen av insentivmidler, utover det som står beskrevet i innstillingen. Det ble også bedt om en nærmere konkretisering av kriteriene i utlysningen og om disse vektet og/eller fordeles i tildelingen.

FLG diskuterte tildelingsprosessen inngående og ble enige om følgende punkter som skal opp til diskusjon under neste møte:

- Hvordan skal klager på tildeling av insentivmidler håndteres?
- Skal det åpnes for klagemulighet på både formelt og faglig grunnlag, eller skal en klagemulighet være utelukket?
- Ytterligere konkretisering av kriterier, utlysning og prosess for tildeling bør vurderes.
- Er det nødvendig at innstillingen fra komitéen, som er relativt stor og oppnevnt av FLG, sendes til FLG for endelig godkjenning?
- Skal formidlingsprosjekter tas inn som en søkemulighet i utlysningen?

Per nå, ved avslag, får søkeren en kort begrunnelse fra komitéen i avslagsbrevet. Ved klager bør begrunnelsen utdypes ytterligere av komitéen.

FLG behandlet klagen, og denne ble ikke tatt til følge. Innstillingen til fordeling av insentivmidler for 2016 godkjennes dermed av FLG.

Konklusjon:

Punktene over diskuteres på neste FLG møte, slik at endelige prosedyrer er klare før utlysning av insentivmidler for 2017. Klagen fra Statens Strålevern tas ikke til følge. FLG godkjente innstillingen av insentivmidler for 2016 fra komitéen.

Sak 4: Fra Sentermøtet

FLG hadde fått en del punkter opp til diskusjon fra sist Sentermøte:

- Utkast til rollefordeling i Framsenteret
FLG diskuterte utkastet til rollefordeling i Framsenteret som skulle fremlegges Sentermøtet. Det kom en del forslag til endringer som bl.a. gikk på: klargjøring/presisering er nødvendig når samme oppgave tillegges flere roller (f.eks. er både Senterleder og Direktør i Framsenteret kontaktpunkt for departementene). Det er viktig at det synliggjøres at prosjektledere skal uttale seg om faglige problemstillinger, mens talspersoner i Framsenteret kan uttale seg på mer faglig/strategisk overordnet nivå. Rolle for ledere/direktører i medlemsinstitusjoner bør ikke beskrives i dette dokument. Kommentarene ble tatt med inn i Sentermøtet som er endelig beslutningsorgan for dokumentet.
- Framsenteret sin innflytelse i internasjonale fora og utredninger

Framsenteret besøkte nylig JRC i Ispra (EU sitt forskningscenter, egen rapport ble delt ut) og dette besøket ble svært vellykket. Gruppen fikk presentert Framsenteret og synliggjort arbeidet vårt på en svært god måte og videre kontakt med JRC er etablert etter besøket. Slike besøk setter Framsenteret på kartet og bør prioriteres videre fremover.

Ellers bidrar flere flaggskip til internasjonale kunnskapsfelleskap, f.eks. AMAP rapporter, faggrupper under Arktisk Råd og globale nettverk innenfor våre fagfelt.

- Strategi for å styrke utdanning – liste over Framsenteret sine bidrag til Master og PhD utdanning

Flaggskipene har gjort, og gjør, mye for å utdanne Master og PhD studenter ved at forskerne veileder disse. Sentermøtet og FLG ønsker å synliggjøre dette gjennom å utarbeide en liste med alle Master og PhD studentene flaggskipene har veiledet frem til godkjent utdanning. Når det gjelder utdanninger som Framsenteret har behov for i fremtiden så må det gjøres et grundigere arbeid fra Framsenteret sin side vedrørende behov, og så må man henstille UiT – Norges Arktiske Universitet om å følge dette opp.

- Hvordan og i hvor stor grad brukes resultatene fra Framsenteret i forvaltning og politikk?

Miljøgifter har tatt direkte kontakt med Miljødirektoratet og presentert spesifikke data som var etterspurt på forhånd. Framsenteret kan ta mer initiativ til slik målrettet kontakt med forvaltningen. Både flaggskiplede, forskere og prosjektledere samt Framsenteret AS kan bidra til dette. Det er også viktig at Framsenteret blir enda mer synlig lokalt og regionalt. Politisk synliggjøring er også viktig, her kan Nordlandsbenken (representanter på Stortinget fra Nord-Norge) kontaktes.

- Den samfunnsvitenskapelige delen av forskningen i Framsenteret er for liten

Her ble flere ting påpekt av FLG. Samfunnsvitenskapen må få større plass i de vitenskapelige programmene, og her kan både flaggskiplede/deltagerne og samfunnsvitenskapelige miljø ta mer initiativ. Det er viktig at «begge sider» tar ansvar for dette. Det lave antallet samfunnsvitenskapelige publikasjoner gjenspeiler også et mye lavere antall søknader og dermed prosjekter til flaggskipene. Det samfunnsvitenskapelige miljøet på UiT – Norges Arktiske Universitet etterlyses! Det ble påpekt at MIKON har en større del av sitt vitenskapelige program viet samfunnsfag og FLG håper på en økning i samfunnsvitenskapelig forskning i Framsenteret gjennom dette programmet.

- Det er ikke samsvar mellom tildeling av midler og vitenskapelig produksjon/publisering i enkelte flaggskip

FLG er klar på at vitenskapelig produksjon er et av de viktigste kriteriene vi skal måles på, men ikke det eneste. Framsenteret har en publikasjonsliste under www.ifram.no som oppdateres kontinuerlig av forskningskoordinatoren. For at publikasjonen skal havne på listen må den oppfylle et eller flere kriterier (se <http://www.ifram.no/publications.351290.en.html>). Det er kun publiserte artikler som legges ut. Dette innebærer at årlig rapportering kun vil sørge for årlig oppdatering av listen. For en kontinuerlig oppdatering må forskerne være flinke til å rapportere når arbeidet publiseres. Dette har det gått ut gjentatte mailer på fra forskningskoordinatoren. Flaggskiplede avgjør om publikasjonen oppfyller kriteriene

for å stå på listen. Til tross for at det er stilt krav om innrapportering av publikasjoner til sekretariatet og flaggskipsledelse i forbindelse med obligatoriske fremdriftsrapporter og sluttrapporter, og ønske om løpende direkterapportering til sekretariatet, er det klart at ikke alle publikasjoner nødvendigvis kommer med på den sentrale oversikten.

Konklusjon:

Forskningskoordinatoren begynner å utarbeide en liste over flaggskipene sine bidrag til utdanning gjennom bl.a. veiledning av Master og PhD studenter. Formidlings- og forskningskoordinatoren arbeider videre med strategier for å finne felles møteplasser for informasjonsutveksling med forvaltningen. Flaggskipene forventes å bidra til dette arbeidet. Det oppfordres til bred deltagelse fra flaggskipene på internasjonale tiltak for å fremme Framsenteret og forskningen. Dette vil bidra til å bane rom for større roller for Framsenteret i internasjonale utredninger og fora. De samfunnsvitenskapelige miljøene, og spesielt UiT, oppfordres til å ta mer initiativ for å øke andelen samfunnsforskning i Framsenteret. Flaggskiplederne må også bidra til dette. Rutinene i flaggskipene for innrapportering og registrering av publikasjoner må forbedres slik at riktig tall blir lagt til grunn når aktiviteten skal vurderes, og fordeling av midler gjøres.

Sak 5: Besøk hos Joint Research Centre (JRC) – EUs forskningsavdeling

Framsenteret besøkte JRC (Ispra, Italia) den 19. februar 2016. Deltagerne fra Framsenteret var Anita Evenset (ApN og FLG-leder), Rolf Ims (UiT, leder Terrestrisk), Helge Markusson (Framsenteret AS, Formidlingskoordinator) og Jo Aarseth (Framsenteret AS, Forskningskoordinator). I tillegg deltok Johs Kolltveit fra NFR.

Bakgrunn, målsetting, program og erfaringer fra besøket er beskrevet i en rapport som ble delt ut på FLG-møtet. I ettertid av besøket har flere av Framsenteret sine deltagere blitt kontaktet for videre samarbeid på fagfelt som er av interesse for JRC.

Konklusjon:

Besøket var svært vellykket og en kilde til stor inspirasjon for Framsenteret sine deltagere. JRC har også gitt uttrykk for at de var svært fornøyd med vårt faglige bidrag og satte pris på å bli informert om Framsenteret, forskningen og formidlingen i Framsenteret og muligheter for samarbeid for på sikt å dekke inn forskningsbehov i JRC. Det er nå viktig at de aktuelle flaggskipene følger opp forespørslene fra JRC om samarbeid på flere fagfelt.

Sak 6: Intern evaluering av Framsenteret (2010-2015) – dokument til diskusjon

Senttermøtet ba (i møtet 12. oktober 2015) en intern gruppe bestående av Jan-Gunnar Winther (den gang avtroppende Senterleder), Anne Husebekk (den gang påtroppende og nåværende Senterleder), Alf Håkon Hoel (Havforskningsinstituttet) og Sidsel Grønvik (avtroppende leder av FLG) samt formidlingskoordinator Helge Markusson og forskningskoordinator Jo Aarseth ved Framsenteret AS utarbeide et bakgrunnsdokument for en intern evaluering av aktiviteten i Framsenteret siden oppstarten i 2010/2011. Dokumentet skulle danne grunnlag for en diskusjon i Senttermøtet. Målet var å se hvor langt på vei Framsenteret har klart å møte forventningene og kravene satt av den departementale styringsgruppen i beslutningsnotatet ved oppstarten av Framsenteret.

Dokumentet ble derfor først diskutert i Senttermøtet og er sendt FLG først til dette møtet.

FLG diskuterte dokumentet (overlappende med punkt 4). Det ble pekt på at få samfunnsvitenskapelige publikasjoner i Framsenteret siden oppstarten gjenspeiles i at det er få samfunnsvitenskapelige prosjekter i flaggskipene. Det er viktig å påpeke at Senttermøtet var svært fornøyd med mye i den interne evalueringen.

Konklusjon:

De samfunnsvitenskapelige miljøene, og spesielt UiT, oppfordres til å ta mer initiativ for å øke andelen samfunnsforskning i Framsenteret. Flaggskipene må også bidra til dette. Flaggskipene oppfordres til å få gode fortløpende rapporteringsrutiner for vitenskapelige publikasjoner, i samarbeid med Forskningskoordinatoren. Publikasjonslista på www.ifram.no er til enhver tid Framsenteret sin offisielle publikasjonsliste. Dette ble også diskutert under Sak 4, se over.

Sak 7: Eventuelt

Ingen saker under eventuelt.

Sak 8: Neste møte

Høsten 2016, i forkant av Sentermøtet.